

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11S/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4019200206
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4019200206.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Molnárovej a členiek senátu JUDr. Dany Kálnayovej a JUDr. Lenky Kostolanskej, v právnej veci žalobcu: J.. H. U., nar. XX. XX. XXXX, H. XX, Q. M., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra, o správnej žalobe zo dňa 15. 04. 2019 proti rozhodnutiu žalovaného č. KaNR 2825/2019 (R.z. 37555/2019) zo dňa 15. 03. 2019, takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Z administratívneho spisu žalovaného správny súd zistil, že Centru právnej pomoci, kancelária Nitra (ďalej len „žalovaný“), bola dňa 08. 01. 2019 doručená stručná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci žalobkyne, v ktorej uviedla, že žiada o právnu pomoc vo veci „podania žaloby o náhradu škody, nakoľko príslušník štátneho orgánu vid' GP moju žiadosť o predbežné prerokovanie odmietol uspokojiť“.

2. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 17. 01. 2019 prerušil správne konanie a vyzval žiadateľku (žalobkyňa), aby v lehote do 10 dní odstránila nedostatky svojho podania a doplnila riadne vyplnený a podpísaný formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci tam špecifikované a o.i. , aby uviedla v čom vidí nesprávnosť postupu okresného prokurátora, na základe ktorej jej bola spôsobená nemajetková ujma, predložiť o tom listiny (disciplinárne konanie, konanie o sťažnosti, a pod.), či je možné žiadať aj satisfakciu verejným ospravedlnením, doložiť fotokópie dokladov, ktoré považuje za dôležité na preukázanie svojich tvrdení. Rozhodnutie bolo žalobkyňi doručené 08. 02. 2019.

3. Dňa 18. 02. 2019 žalobkyňa doručila žalovanému vyplnený a podpísaný formulár- žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, v ktorom uviedla, že neoprávnenosť postupu OP vidí „v zneužití moci na osobnú pomstu a poškod. mojej osoby a následne na všemocnú snahu jej zakrytia.....“. Pripojila uznesenie OP Nové Zámky č. 1 Pn 456/18/4404-15 zo dňa 07. 11. 2018 o zamietnutí sťažnosti žalobkyňi proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Nové zámky zo dňa 30. 08. 2018, ktorým odmietol vec pre podozrenie zo zločinu marenia spravodlivosti (oznámenie na J.. E. a J.. X.), prvú stranu uznesenia OP Nové Zámky č. 1Pv 1061/04-24 zo dňa 11. 05. 2005 o zamietnutí sťažnosti oznamovateľky (žalobkyňa) proti uzneseniu policajného orgánu OR PZ Úrad justičnej a kriminálnej polície Nové Zámky zo dňa 07. 05. 2005 o pribratí do konania znalca z odboru zdravotníctva - odvetvie psychiatrie na vyšetrenie duševného stavu oznamovateľky, upovedomenie Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR, Bratislava zo dňa 24. 06. 2013 o vybavení podania žalobkyne na okresného prokurátora H.. T.. P., jej sťažnosť zo dňa 15. 12. 2014 (doplnenú) s návrhom na odvolanie o Krajského prokurátora Nitry T..

P.. za zneužitie právomoci adresovanú Generálnemu prokurátorovi SR a Prokurátorskej rade GP SR, plus listiny a potvrdenia o poberaní dôchodku a dávok v hmotnej núdzi.

4. V administratívnom spise žalovaného sa nachádza odpoveď Generálneho prokurátora SR v Bratislave na žiadosť žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 20. 01. 2018 (doručená GP SR dňa 05. 02. 2018) t. j. jej odmietnutie zo dňa 29. 03. 2018 VI/4 Gc22/18/1000-5, z ktorej vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala uspokojenia nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorú jej mal spôsobiť okresný prokurátor v Nových Zámkoch tým, že podal podnet Okresnému súdu Nové Zámky podľa § 81 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na začatie konania o pozbavenie jej spôsobilosti na právne úkony.

GP SR, na základe preskúmania obsahu spisov z Okresnej prokuratúry Nové Zámky sp. zn. Pc 65/08 a Pc 28/09, ktoré sa vzťahujú na podanie podnetu súdu, ale aj účasti prokurátora v občiansko-súdnom konaní do ktorého podľa § 35 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho konania vstúpil (sp. zn. súdu 17Ps 4/09), oznámila žalobkyňi, že podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. jej nárok na náhradu škody (nemajetkovú ujmu) GP SR neuspokojí z dôvodu, že Okresná prokuratúra Galanta listom z 08. 12. 2008 sp. zn. Pc 57/08-3 postúpila Okresnej prokuratúre Nové Zámky vlastný poznatok zistený z trestnej veci vedenej na tejto prokuratúre pod sp. zn. 2Pv 63/05 (trestné stíhanie obvineného A. U. pre trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcom podľa § 197a, ods. 1 Trestného zákona), ktorý spočíval v tom, že zo znaleckého posudku MUDr. Z. Y. vyplynuli také skutočnosti, ktoré odôvodňovali podanie podnetu na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony u nej, ako osoby poškodenej v spomínanom trestnom konaní. Uvedení odborníci (znalci) výslovne odporučili takýto postup. Okresný prokurátor v Nových Zámkoch listom zo dňa 12. 02. 2009 sp. zn. Pc 65/08-5 takýto podnet podal a to s odkazom na spomínané odporúčanie znalcov - psychiatrov, ktorí posudzovali jej duševný stav.

O začatí konania vo veci spôsobilosti na právne úkony rozhodol okresný súd uznesením zo dňa 17. 03. 2009 č. k. 17Ps 4/2009-21, teda nie prokurátor. Žiadny nadriadený orgán prokuratúry nikdy nekonštatoval, žeby okresný prokurátor v Nových Zámkoch postupoval v rozpore so zákonom. To znamená, že okresný prokurátor z trestnej veci zistené poznatky (odporúčania) podaním podnetu signalizoval súdu, teda postupoval aj v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (§ 3 ods. 1,2).

5. V administratívnom spise žalovaného sa nachádza i uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 17Ps/4/2009-602 zo dňa 16. 12. 2016 o zastavení konania vo veci podnetu okresného prokurátora v Nových Zámkoch doručeného súdu dňa 27. 02. 2008 na začatie konania vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony žalobkyne. Uznesenie súdu o ustanovení Mesta Nové Zámky za opatrovníka žalobkyne v tejto veci zo dňa 17. 03. 2009 a uznesenie súdu o prerušení konania 9C 164/2010-27 zo dňa 16. 11. 2010 (návrh žalobkyne o ochranu osobnosti a nemajetkovej ujmy) do skončenia konania 17Ps/4/2009).

6. Uznesením č. k. 11S/13/2019 zo dňa 14. 01. 2020 správny súd podľa § 166 ods. 1 SSP priznal žalobkyňi oslobodenie od súdnych poplatkov.

II.

7. Žalovaná rozhodnutím č. KaNR 2825/2019 (r.z. 37555/2019) zo dňa 15. 03. 2019 nepriznal žalobkyňi nároku na poskytnutie právnej pomoci vo veci náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobenej okresným prokurátorom T. P. svojim postupom voči žalobkyňi.

V rozhodnutí poukázal na ust. § 6 ods. 1 písm. b), § 8 zákona č. 327/2005 Z. z., ust. § 3 ods. 2 a § 5 písm. a), § 19 ods. 1, 2 zákona č. 153/2001 o prokuratúre a konštatoval, že prokurátor má možnosť iniciovať začatie konania na súde ako aj vstupovať do už začatého súdneho konania. Koná tak ako verejný činiteľ a v konkrétnom prípade žiadateľky bolo konanie podložené v tom čase posudkami dvoch súdnych znalcov. Takéto konanie prokurátora nie je možné brať ako presiahnutie jeho kompetencie (nelegitímne), najmä s ohľadom na to, že neexistuje žiadne rozhodnutie nadriadeného orgánu o porušení

zákona -pochybení okresného prokurátora voči žiadateľke. Nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, čím žiadateľka nespĺnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

Žalovaný poukázal na vybavenie žiadosti žiadateľky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „GP SR“) zo dňa 29. 03. 2018, ktorá jej mala byť spôsobená „nezákonným zásahom“ Okresnej prokuratúry Nové Zámky do jej osobnostných práv i podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý konštatoval, že podnet na pozbavenie spôsobilosti bol podaný na odporúčenie odborníkov a zistených poznatkov z trestnej veci, ktoré okresný prokurátor signalizoval súdu podaním podnetu, teda postupoval v súlade so zákonom o prokuratúre. Týmto jeho konaním, ktoré bolo legitímne nemohol žiadateľke spôsobiť škodu. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok žiadateľky neuspokojila.

Nepriznanie nároku zo strany centra ešte neznamená neúspech v súdnom konaní. Centrum právnej pomoci nie je súdnym orgánom ani nenahradzuje jeho rozhodovaciu činnosť, je ale správnym orgánom povinným rozhodovať výlučne na základe zákona a v súlade so zákonom. V závere konštatoval, že žiadateľka má nárok podať žalobu na ochranu osobnosti na súd aj sama bez právneho zastúpenia.

III.

8. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 15. 04. 2019, doručenu na tunajší súd dňa 24. 04. 2019, domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaNR 2825/2019 (r.z. 37555/2019) zo dňa 15. 03. 2019 o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci vo veci náhrady škody spôsobenej okresným prokurátorom T. P. I., že to čo tvrdí GP SR je klamlivé, nezákonné, žiadne posudky neexistujú. Uvedený znalec bol kúpený do trestnej veci (3T62/05 - 2Pv 63/05) s komplicitou OP Galanta výlučne za účelom vypracovania pol stanového listu, ktorým sa zakryl tr. čin okresného prokurátora Nové Zámky v roku 2005, ako tvrdenie o odporúčaní podania návrhu na pozbavenie jej spôsobilosti. Tvrdenie GP SR, že okresný prokurátor nebol nadriadenými potrestaný považuje za cinický výsmech voči občanovi ako poškodenému.

Ďalej žalobkyňa v závere uviedla, že dáva do pozornosti súdu, v súvislosti s dôvodnosťou jej žiadosti podanej centru, že OP NZ pokračuje naďalej v nezákonnom konaní voči jej osobe, čo dokazuje „ukladanie tr. vecí obvineného - marenie súdnych rozhodnutí, opakované vyhrážky - nebezpečné ohrozovanie...“, vo veci tr. činu páchatelky G. E. - sestrenice podávateľa podnetu“ voči žalobkyňi. Žiadala rozhodnutie žalovaného zrušiť ako nezákonné.

IV.

9. Žalovaný zaslal súdu vyjadrenie k žalobe (§ 105 ods. 2 SSP) proti rozhodnutiu žalovaného č. KaNR 2825/2019 zo dňa 15. 03. 2019 a uviedol, že žalobca žiada zrušiť rozhodnutie správneho orgánu ako nedôvodné z dôvodu, že centrum vo svojom rozhodnutí vychádzalo z odôvodnenia Generálnej prokuratúry. Ďalej žalobca v správnej žalobe poukazuje za nesprávny postup generálnej prokuratúry a zároveň uvádza k veci nové skutočnosti, konkrétne na nezákonné konanie OP NZ voči žalobkyňi, ako aj cit. „nehorázne marenie spravodlivosti a povinnosti vo veci tr. činu páchatelky G. E. - sestrenice podávateľa podnetu“ voči žalobkyňi.

Centrum právnej pomoci pri rozhodovaní o nároku žiadateľa na poskytnutie právnej pomoci rozhoduje podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) a v súlade s § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. za subsidiárneho použitia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Jednou z podmienok priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci je aj posúdenie, resp. vylúčenie zrejmej bezúspešnosti posudzovanej právnej veci, v ktorej žiadateľ žiada o poskytnutie právnej pomoci. Centrum ako správny orgán je zo zákona povinné skúmať splnenie podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zákon nestanoví žiadnu výnimku, kedy niektorú z podmienok nie je potrebné preukazovať, resp. skúmať. Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. v platnom znení demonštratívne stanoví, čo centrum ako správny orgán má („najmä“) skúmať. Na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sa však subsidiárne vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb., podľa ktorého je centrum ako správny orgán povinné „zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie“. Pri svojom rozhodovaní nie je viazané len návrhmi účastníkov (§ 32 zákona č. 71/1967 Zb.).

Centrum posudzuje všetky listiny - podklady pre rozhodnutie samostatne a zároveň aj v ich vzájomnej súvislosti. Žalobkyňa počas konania o nároku predložila centru viacero listín, avšak obsahom protichodných s jej tvrdeniami resp. listín, ktoré nepreukazovali jej tvrdenia, teda trestnosť konania okresného prokurátora a následne vznik škody na strane žalobkyne. Centrum by v tomto prípade rozhodlo len na základe tvrdení žiadateľa, čo by do budúca znamenalo priznávať právnu pomoc všetkým žiadateľom bez rozdielu, čím by centrum stratilo svoj zmysel a žiadateľom by sa priznávala právna pomoc aj v zjavne neúspešných a šikanózných konaniach. Ku skutočnostiam uvádzaných žalobkyňou v správnej žalobe ohľadne konania a postupu Generálnej prokuratúry a Okresnej prokuratúry nie je možné sa objektívne vyjadriť, nakoľko takéto vyjadrenie a hodnotenie nepatrí do kompetencie centra. Žalobkyňa má v takomto prípade možnosť namietať postup a konanie týchto štátnych orgánov prostredníctvom príslušných opravných prostriedkov zakotvených v zákone.

Žalobkyňa uvádza k veci aj nové skutočnosti, ktoré považujeme za irelevantné, nakoľko nemenia skutkový stav zistený žalovaným a zároveň poukazujeme na § 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Je nepochybné, že centrum ako správny orgán pri svojom rozhodovaní používa správnu úvahu, ktorej použitie musí v rozhodnutí riadne zdôvodniť. Centrum pri hodnotení podkladov potrebných pre vydanie rozhodnutia používa správnu úvahu a pri hodnotení podkladov nepostupuje podľa § 185 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ale v súlade s ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. Centrum teda nenahradzuje rozhodovanie súdu v predmetnej právnej veci, v ktorej žiadateľ žiada o poskytnutie právnej pomoci, ale používa správnu úvahu na zhodnotenie podkladov v rámci správneho konania, v medziach zákona a to s ohľadom na zákonom stanovené podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. V rozhodnutí je riadne opísaný zistený skutkový stav spolu s príslušnými odkazmi na zákonné ustanovenia. Poukázal na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach a je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade s platnými právnymi predpismi, okrem iného aj v súlade s § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení. Žalovaný uviedol, akými úvahami bol pri hodnotení dôkazov vedený, ako použil správnu úvahu pri použití citovaných ustanovení a právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

V závere konštatoval, že je potrebné odlišovať právo na prístup súdu a s ním súvisiace práva vyplývajúce zo základného právneho aktu Slovenskej republiky a iných právnych predpisov od zrejme šikanózneho zjavne bezúspešného uplatňovania práva. O tejto skutočnosti svedčí množstvo rozhodnutí, tak Krajských súdov ako súdov príslušných na preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov, ako aj nálezy Ústavného súdu, preto navrhol, aby súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

10. Žalobkyňa na výzvu súdu (§ 106 ods. 1 SSP) dňa 30. 09. 2019 zaslala súdu svoje stanovisko k vyjadreniu žalovaného, ktorý je zhodný s podanou žalobou a zotrvala na svojom tvrdení, že podnet okresného prokurátora voči nej je podvodom, vykonštruovaný s nápomocou kolegyne z OP GA a mal zakryť tr. čin okresného prokurátora voči nej z roku 2005, ktorý vyplával na povrch v roku 2008 v inej tr. veci (v došetrení 3T/62/05). Žalobkyňa pripojila uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To 107/2005 z 23. 11. 2005 o zrušení oslobodzujúceho rozsudku vo veci č. 3T/62/05 (obž. F. U.).

V.

11. Krajský súd v Nitre, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie v predmetnej veci, viazaný rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (ust. § 134 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ďalej len "SSP") a vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, preskúmal žalobou napadnuté

rozhodnutie žalovaného zo dňa 15. 03. 2019, ako i konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, bez nariadenia pojednávania (nakoľko nebola splnená ani jedna z podmienok uvedených v ust. § 107 ods. 1 SSP na to, aby súd vec prejednal s nariadením pojednávania) a dospel k záveru, že podaná žaloba nie je dôvodná, preto ju podľa ust. § 190 SSP rozsudkom zamietol, pričom rozsudok verejne vyhlásil dňa 09. 02. 2021 v zmysle ust. § 137 ods. 4 SSP.

12. Podľa § 135 ods. 1 zákona č. 162/2005 Z. z. Správny súdny poriadok, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Sú to domnienky žalobkyne.

13. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, Prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu. Prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

14. Podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 327/2003 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase rozhodovania správneho orgánu (ďalej len „zákon č. 327/2003 Z. z.“, resp. „zákon o poskytovaní právnej pomoci“), fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom²⁾ a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy⁵⁾ okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

Podľa § 8 zákona č. 327/2003 Z. z., pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

15. Podľa § 3 ods. 1, 5 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 47 Správneho poriadku, Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon. (2)

V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. (3)

16. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktoré ustanoví zákon.

17. V preskúmvanej veci súd vychádzal zo zásady iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorá vyplývala z ust. § 134 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z. z., teda konkrétne tvrdenie

žalobcu (osobitná náležitosť žaloby), že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva, vyplývajúce z právneho predpisu. Žalobca ale musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie práva správneho orgánu. Konanie správneho súdnictva však nie je pokračujúcim správnym konaním, správny súd nevykonáva dokazovanie (nenahrádza činnosť správneho orgánu pri zisťovaní skutkového stavu), pre súd je rozhodujúci stav, ktorý tu bol v čase vydania rozhodnutia a posudzuje iba otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Úlohou správneho súdu v správnom súdnictve je preskúmavať zákonnosť rozhodnutí resp. opatrení orgánov verejnej správy, a teda posúdiť, či orgány verejnej správy splnili povinnosti stanovené zákonom.

18. Rovnako tak správny súd prihliada iba na námietky podané v žalobe, resp. podané v lehote na podanie žaloby v zmysle koncentrácie konania, vyjadrenej v § 183 SSP.

19. Predmetom súdneho prieskumu v správnom konaní bolo rozhodnutie žalovaného č. sp. KaNR 2825/2019 zo dňa 15. 03. 2019, ktorým žalovaný nepriznal žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci na podanie žaloby o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mala byť žalobkyni spôsobená okresným prokurátorom v Nových Zámkoch tým, že na žalobkyňu v roku 2009, v zmysle vtedy platného ust. § 81 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (vec vedená pod sp. zn. Pc 65/08, Pc 28/09) podal podnet na začatie konania o pozbavenie jej spôsobilosti na právne úkony Okresnému súdu Nové Zámky.

20. Správny súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí (§ 177 a nasl. SSP) teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Z Ústavy SR teda vyplýva, že v právnom štáte sa orgánu verejnej moci neponeháva na úvahu či uplatní kompetenciu, ktorú mu priznáva ústava alebo zákon. Preto je povinnosťou každého orgánu verejnej moci konať, uplatniť svoju kompetenciu vždy, v celom rozsahu a včas (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). V intenciách vyššie citovaného zákona správny súd zistil, že správny orgán postupoval v súlade s Ústavou SR a zákonmi.

22. Zákon č. 514/2003 Z. z. podáva stručnú definíciu pojmu "orgán verejnej moci" (§ 2 písm. b/) a pojmu "výkon verejnej moci" (§ 2 písm. a/). V zmysle týchto ustanovení treba verejnú moc chápať ako vynucovanie vôle vyjadrujúcej verejný záujem voči určitým subjektom (jednotlivcom, sociálnym skupinám). Pri výkone verejnej moci dochádza k autoritatívnemu rozhodovaniu o právach a povinnostiach týchto subjektov, či už priamo alebo sprostredkovane. Významným znakom výkonu verejnej moci je, že subjekt, o ktorého právach a povinnostiach orgán verejnej moci koná (rozhoduje), nie je v rovnoprávnom postavení s orgánom verejnej moci. Medzi tým, kto vykonáva verejnú moc a tým, voči komu je táto moc vykonávaná, je tzv. vrchnostenský vzťah. Kritériom pre posúdenie, či ide o výkon verejnej moci orgánom verejnej moci, je skutočnosť, či tento orgán koná a rozhoduje o právach a povinnostiach tých, voči ktorým má podľa zákona vykonávať verejnú moc (voči ktorým má plniť svoje úlohy orgánu verejnej moci) a či výsledok jeho konania je vynútiteľný verejnou mocou.

23. Zákon č. 514/2003 Z. z. nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom "úradný postup". O úradný postup orgánu verejnej moci však pôjde spravidla v prípade postupu osôb, ktoré sú s orgánom verejnej moci v určitom právnom vzťahu, plnia jeho úlohy a ich postup je zameraný na výkon verejnej moci. Podmienkou aplikácie § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. teda je, že ten, koho zákon označuje za orgán verejnej moci, v konkrétnom prípade vystupuje ako orgán verejnej moci a uplatňuje (vykonáva) verejnú moc. Zákon definuje "nesprávny úradný postup" ako porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z takto vymedzeného pojmu "nesprávny úradný postup" vyplýva, že ide o postup porušujúci pravidlá konania (počínania, správania) orgánu verejnej moci. Podľa konkrétnych

okolností toho-ktorého prípadu pôjde o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí orgánu verejnej moci.

24. Skutkový stav vyplýva z I. časti tohto rozsudku. Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona, oboznámil sa s administratívnym spisom žalovaného, pripojenými listinami žalobkyne a zistil, že žalobkyňa si nesprávne vysvetľuje závery rozhodnutí vydaných v trestných konaniach, ktoré predkladala sama a z ktorých vychádzali i jednotlivé prokuratúry, či už Generálna prokuratúra SR (odmietnutie jej nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.) alebo postup okresného prokurátora v Nových Zámkoch vo veci podania podnetu podľa § 81 OSP, na základe poznatkov Okresnej prokuratúry v Galante vedených pod sp. zn. Pc 57/08-3 v trestnej veci jej príbuzného sp. zn. 2Pv 63/05 (trestné stíhanie obvineného A. U.), ktorý poznatok bol Okresnej prokuratúre v Nových Zámkoch postúpený ako miestne príslušnej na konanie (na OS Nové Zámky vec vedená pod sp. zn. 3T 62/05). Správny súd mal za preukázané, že okresný prokurátor v Nových Zámkoch konal v súlade so zákonom o prokuratúre a vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku, keď poznatok OP GA z trestnej veci sp. zn. 2Pv 63/05, na základe znalcov z odboru psychiatrie, čo nesporne vyplýva i z odôvodnenia procesného zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To 107/2005 z 23. 11. 2005 (sp. zn. 3T 62/05). O podnete okresného prokurátora v Nových Zámkoch na začatie konania o pozbavení žalobkyne na právne úkony rozhoduje iba súd, ktorý vykonáva dokazovanie, vrátane znaleckého dokazovania na zistenie a posúdenie duševného stavu. Z uznesenia (skráteneho) Okresného súdu Nové Zámky č. k. 17Ps/4/2009-602 zo dňa 17. 12. 2015 vyplýva, že súd vypočul k zdravotnému stavu žalobkyne znalkyňu J. N., ktorú ustanovil za účelom podania znaleckého posudku o zdravotnom stave žalobkyne a konanie zastavil (podnet OP NZ zo dňa 27. 02. 2008).

25. Žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o zneužití právomoci menovaného okresného prokurátora v Nových Zámkoch, resp. o jeho nezákonnom postupe v svojej činnosti ako orgánu verejnej moci, vo vzťahu k jej osobe. V administratívnom konaní nebolo zistené porušenie okresného prokurátora zo strany jeho nadriadených orgánov. Nie je jasné, zo žaloby ani z podanej žiadosti žalovanému na poskytnutie právnej pomoci, na základe akých dôkazov by žalobkyňa mienila podať žalobu o náhradu škody voči okresnému prokurátorovi v Nových Zámkoch, po odmietnutí jej žiadosti Generálnou prokuratúrou SR (zákonná podmienka na podanie žaloby na súd). Tento nárok jej naďalej zostáva, pričom sama môže podať takúto žalobu na súd aj bez právneho zastúpenia, avšak dôkazné bremeno je stále na nej, t. j. či žalobkyňa je schopná označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

26. Z ust. § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva jeho účel, ktorým je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov.

27. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Jednou z takýchto podmienok je aj skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z.). Samozrejme nie je úlohou správneho orgánu prejudikovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z. z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva alebo, či napr. zo skutkových tvrdení žiadateľa bez potreby vykonávať dokazovanie nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť, napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo z dôvodu dôkaznej núdze.

28. Za obdobnú treba považovať aj situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

29. Je nesporné, že ust. § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené podľa názoru odvolacieho súdu musí centrum prihliadať vždy.

30. K otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu Centrom právnej pomoci zaujal názor aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 253/2013-24 zo dňa 25. 04. 2013 (rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Sžo/36/2011 z 22. augusta 2011), v ktorom konštatoval, že: „...Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení tohto osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná. Sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupcu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. osobám v materiálnej núdzi...“

31. Najvyšší súd SR v uvedenom rozhodnutí (sp. zn. 6Sžo/36/2011) prisvedčil argumentácii žalovaného v tom, že „...za správny nemožno považovať výklad, že posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sporu má ponechať len na tvrdení žiadateľa s tým, že potom by posudzoval len otázku materiálnej núdze žiadateľa a otázku hodnoty sporu, pričom by priznal nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť svojho nároku. Takýto postup by totiž znamenal v jednotlivých prípadoch uplatnenie šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcov, ktoré nevie preukázať.“ Tiež sa najvyšší súd stotožnil s názorom žalovaného, že „...za účelom odbremenenia súdov od tzv. šikanózných a bagatelných návrhov zákon č. 327/2005 Z. z. citovaným ustanovením § 8 mu (Centru právnej pomoci) zveril právomoc tieto návrhy „eliminovať“ v podobe vydávaní negatívnych rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to z dôvodu nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku.“ Z uvedeného jednoznačne vyplývalo, že žalovaný nie je oprávnený rozhodovať o priznaní, resp. nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci len na základe tvrdení žalobcu (žadateľa), ale je povinný túto skutočnosť preskúmať a za tým účelom zistiť presne a úplne skutočný stav veci, čo v danom prípade bolo zabezpečením si súdneho spisu.

32. Záverom správny súd dodáva, že ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí žalovaný pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, má žalovaný prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Podľa základnej zákonnej definície sa pri posudzovaní bezúspešnosti sporu prihliada najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremiňovalo a či žiadateľ je schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. S prihliadnutím na uvedené musel správny súd konštatovať, že žalobkyňa v žalobe neuviedla žiadne právne relevantné skutočnosti, pre ktoré považuje rozhodnutie žalovaného za nezákonné.

33. Súd je toho názoru, že žalovaný riadne odôvodnil svoje rozhodnutie v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu (článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), ktoré vylučujú ľubovôľu pri rozhodovaní, lebo povinnosťou správneho orgánu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti žalobcu, že v zmysle konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok zo dňa 21. 01. 2009 vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku, rozsudok zo dňa 19. 04. 1994 vo veci Van de Hurk proti Holandsku) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, zn. III. ÚS 260/06) nie je potrebné, aby bola daná podrobná odpoveď na každú vznesenú námietku, ale je vždy potrebné podľa povahy veci reagovať v odôvodnení rozhodnutia na zásadnú a relevantnú námietku.

34. V danej veci žalovaný vysvetlil podstatu nesplnenia jednej z troch kumulatívnych podmienok podľa § 8 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. a nevyhovenia žiadosti žalobkyne. Správny súd sa preto nezaoberal ani novými skutočnosťami uvedenými v žalobe, ktoré neboli žalovanému známe a neboli v čase rozhodovania o žiadosti ani predmetom jej posudzovania (§ 135 ods. 1 SSP).

35. Z vyššie uvedených dôvodov je krajský súd toho názoru, že záver žalovaného, ktorý urobil vo svojom rozhodnutí, zodpovedá zásadám logického myslenia a je v súlade s i hmotnoprávnymi ustanoveniami vyššie citovaných zákonov. Súd nezistil, že by žalobou napadnuté rozhodnutie trpelo

takými vadami, ku ktorým by musel prihliadnúť. Nezistil ani dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnu citáciou dotknutých právnych predpisov uvedených v rozhodnutí žalovaného, ktoré je predmetom súdneho prieskumu. Z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné rozhodnúť tak ako je uvedené vo výroku rozsudku a žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 zák. č. 162/2015 Z. z. zamietnuť.

36. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech (súd žalobu zamietol), nepriznal náhradu trov konania, a to s poukazom na ust. § 168 SSP, vychádzajúc z toho, že žalovaný v zásade nemá právo na náhradu trov konania a túto mu možno priznať len vo výnimočných prípadoch. O takýto prípad sa v predmetnej veci nejednalo a zo súdneho spisu ani nevyplýva, že by žalovanému v súvislosti s týmto súdnym konaním trovy konania vznikli.

37. Súd takto rozhodol v pomere hlasov 3:0, a to s poukazom na ust. § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť v lehote 1 mesiaca od jeho doručenia, na Krajský súd v Nitre. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v ust. § 440 ods. 1, 2 SSP. V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh), pričom sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. (§449 SSP). Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) a v prípade, ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.